

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: DECEMBER- 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Business Economics (Micro) (BCOM23-102/ BCOM24-102)

Date: 17/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Which of the following is not a feature of microeconomics?
 - a) It studies demand and supply
 - b) It analyses price determination
 - c) It studies national aggregates
 - d) It studies individual behavior
2. Market mechanism works through:
 - a) Government control
 - b) Planning
 - c) Random process
 - d) Price system
3. Law of Demand shows:
 - a) Proportionate relation
 - b) Inverse relation
 - c) No relation
 - d) Direct relation
4. Elasticity of Demand measures:
 - a) Responsiveness of demand
 - b) Utility
 - c) Total cost
 - d) Supply
5. Marginal Revenue is:
 - a) Price $\times$ Cost
 - b) AR $\times$ Output
 - c) Change in TR / Change in quantity
 - d) TR / Output
6. In the first stage of Law of Variable Proportion:
 - a) Negative returns
 - b) Constant returns
 - c) Diminishing returns
 - d) Increasing returns
7. External Economies are:
 - a) Benefits outside firm due to industry growth
 - b) Short-run benefits
 - c) Tax concessions
 - d) Wage increase
8. In long run all costs are:
 - a) Zero
 - b) Fixed
 - c) Constant
 - d) Variable
9. Price discrimination is possible under:
 - a) Duopoly
 - b) Perfect competition
 - c) Oligopoly
 - d) Monopoly

10. Oligopoly means:
a) No seller	b) Few sellers
c) Many sellers	d) One seller
11. Monopolistic competition combines features of:
a) None	b) Duopoly
c) Monopoly and perfect competition	d) Oligopoly
12. Variable cost changes with:
a) Government	b) Price
c) Time	d) Output level
13. Returns to Scale refers to:
a) Long run production changes	b) Short run cost
c) Price elasticity	d) Demand function

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. What are the basic problems of an economy?
2. Explain the exceptions to the Law of Demand.
3. Write a short note on the meaning and importance of Production.
4. Write a short note on the Law of Returns to Scale.
5. Write a short note on Monopoly and its characteristics.

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Define Demand. Explain the Law of Demand with the help of a schedule and diagram.
2. Explain the three stages of the Law of Variable Proportions.
3. Explain the Law of Returns to Scale and its phases.
4. What is Opportunity Cost? Explain its importance and applications in decision-making.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain the meaning and characteristics of Monopolistic Competition and Oligopoly.
2. Discuss the Internal and External Economies of Large Scale Production.
3. Explain the meaning, nature, and scope of Microeconomics.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. खालीलपैकी सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे वैशिष्ट्य नाही ते कोणते?
अ) मागणी आणि पुरवठ्याचा अभ्यास ब) किंमत निर्धारणाचा अभ्यास
क) राष्ट्रीय एकत्रिकरणाचा अभ्यास ड) वैयक्तिक वर्तनाचा अभ्यास
२. बाजार यंत्रणा कार्य करते:
अ) शासकीय नियंत्रणाद्वारे ब) नियोजनाद्वारे
क) अपघाती प्रक्रियेद्वारे ड) किंमत प्रणालीद्वारे
३. मागणीचा नियम दर्शवतो:
अ) प्रमाणसंबंध ब) उलटा संबंध
क) कोणताही संबंध नाही ड) सरळ संबंध
४. मागणीची लवचिकता मोजते:
अ) मागणीची प्रतिसादक्षमता ब) उपयुक्तता
क) एकूण खर्च ड) पुरवठा
५. सीमांत उत्पन्न म्हणजे:
अ) किंमत द्वु खर्च ब) सरासरी उत्पन्न द्वु उत्पादन
क) एकूण उत्पन्नातील बदल ह्या उत्पादनातील बदल ड) एकूण उत्पन्न द्वु उत्पादन
६. चल गुणोत्तराच्या पहिल्या टप्प्यात परतावा असतो:
अ) नकारात्मक ब) स्थिर
क) घटता ड) वाढता
७. बाह्य अर्थव्यवस्था म्हणजे:
अ) उद्योगाच्या वाढीमुळे उद्योगाबाहेरील फायदे ब) अल्पकालीन फायदे
क) कर सवलत ड) वेतनवाढ
८. दीर्घकालात सर्व खर्च असतात:
अ) शून्य ब) स्थिर
क) समान ड) बदलते
९. किंमत भेदभाव शक्य आहे:
अ) द्वयाधिकारात ब) पूर्ण स्पर्धेत
क) अल्पाधिकारात ड) एकाधिकारात
१०. अल्पाधिकार म्हणजे:
अ) विक्रेते नाहीत ब) काही विक्रेते
क) अनेक विक्रेते ड) एक विक्रेता
११. एकाधिकारात्मक स्पर्धा एकत्र करते:

अ) काहीही नाही	ब) द्वयाधिकार
क) एकाधिकार व पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये	ड) अल्पाधिकार
१२. चल खर्च बदलतो:
अ) सरकारनुसार	ब) किंमतीनुसार
क) वेळेनुसार	ड) उत्पादनाच्या स्तरानुसार
१३. मापनानुसार परतावा म्हणजे:
अ) दीर्घकालीन उत्पादनातील बदल	ब) अल्पकालीन खर्च
क) किंमत लवचिकता	ड) मागणी कार्य

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. अर्थव्यवस्थेच्या मूलभूत समस्या कोणत्या आहेत?
२. मागणीच्या नियमातील अपवाद स्पष्ट करा.
३. उत्पादनाचा अर्थ व महत्त्व यावर संक्षिप्त टिपण लिहा.
४. मापनानुसार परताव्याच्या नियमावर संक्षिप्त टिपण लिहा.
५. एकाधिकार व त्याची वैशिष्ट्ये यावर संक्षिप्त टिपण लिहा.

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. मागणीची व्याख्या करा. तत्ते व आलेखाच्या साहाय्याने मागणीचा नियम स्पष्ट करा.
२. चल गुणोत्तराच्या नियमाचे तीन टप्पे स्पष्ट करा.
३. मापनानुसार परताव्याचा नियम आणि त्याचे टप्पे स्पष्ट करा.
४. संधी खर्च म्हणजे काय? निर्णय प्रक्रियेत त्याचे महत्त्व व उपयोग स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. एकाधिकारात्मक स्पर्धा व अल्पाधिकार यांचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनातील आंतरगत व बाह्य अर्थव्यवस्था स्पष्ट करा.
३. सूक्ष्म अर्थशास्त्राचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
